

службовими правами та обов'язками, визначення стандартів поведінки, посилення персональної відповідальності та впровадження механізмів професійної оцінки. Законодавство має враховувати не лише загальні принципи публічного управління, але й особливості правового режиму воєнного стану, що зумовлює потребу в нормативній адаптації змісту службових повноважень.

Таким чином, права і обов'язки посадових осіб митних органів у сучасних умовах повинні розглядатися не ізольовано, а як взаємопов'язаний комплекс, що забезпечує належне функціонування митної служби в інтересах держави та суспільства в умовах посиленних загроз і трансформаційних процесів у системі публічного управління.

Список використаних джерел

1. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 1999. 736 с.

2. Панчишин А. В. Поняття, ознаки та структура категорії «правовий статус». *Часопис Київського університету права*. 2010. № 2. С. 95–98.

3. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 13.05.2025).

4. Комзюк В. Т. Адміністративно-правові засоби здійснення митної справи : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2003. 191 с.

5. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. / редкол. : В. Б. Авер'янов (голова) та ін. Київ : Юрид. думка, 2007. Т. 1. 592 с.

6. Лопушинський І. П. Конфлікт інтересів на державній службі: проблеми законодавчого врегулювання в Україні. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Серія: Державне управління. 2010. Т. 130, вип. 117. С. 11–18.

7. Мартиненко В. М., Конотопцева Ю. В., Щегорцова В. М. Кадрова політика і державна служба : навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Мартиненка. Харків : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2013. 208 с.

8. Світовий досвід оподаткування: Республіка Польща. *Офіційний портал Державної фіскальної служби України*.

ШИШКАРЬОВА Олена Геннадіївна,
викладачка кафедри адміністративно-правових
дисциплін факультету № 2,
Донецький державний університет внутрішніх справ
(м. Кропивницький, Україна)

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНА ТЕНДЕНЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Трансформація сучасного світу зумовила активну інтеграцію цифрових технологій у всі аспекти життя суспільства. Діджиталізація відкриває безмежні можливості для отримання інформації, комунікації, навчання та саморозвитку. Цифрові технології оптимізують багато процесів у різних сферах життя, що сприяє підвищенню якості життя людей. Цифровізація державних послуг робить їх більш прозорими, доступними та ефективними, сприяє залученню громадян до управління країною та зниженню рівня корупції.

Україна не тільки використовує традиційні підходи до державного будівництва, а і йде в ногу з часом, враховує суспільні потреби та технологічні зміни, має всі підстави використовувати досвід провідних країн світу. Розвитком суспільства стало використання нововведень у державному управлінні. Одним із таких сучасних підходів, який є частиною сучасних інновацій у сфері державного управління, є цифровізація публічних послуг – національних та публічних. Поняття «публічна служба» повністю оновлено в науковому підході до держави та сучасних вимог суспільства, що вплинуло на державні інститути [1, с. 651-652].

Враховуючи тенденції розвитку сучасного світу, сьогодні кожен службовець у своїй роботі використовує цифрові технології. Як вірно зазначає науковець О. Матохнюк, в сучасних умовах публічний службовець має стати лідером, прикладом для наслідування та мотивувати до використання цифрових технологій, що у свою чергу сприяє всебічному розвитку керівника як особистості. Також важливо врахувати безпечне поведіння в інформаційному просторі, в умовах викликів, що виникають у світі сьогодні. Це означає, що ефективне управління стане додатковою конкурентною перевагою для лідерських якостей особистості, формування ефективної організаційної культури державної служби, розвитку організацій та країни. Тому актуальним питання є формування інформаційно-комунікаційно-цифрової грамотності, як показника лідерства публічного службовця. [2, с. 95]. Відтак, цифровізація, крім безлічі переваг, також супроводжується значними викликами, зокрема вимагає чітких політик та процедур управління даними.

Однією з найбільш важливих передумов результативного реформування державних установ та публічної влади в обставинах цифрових трансформацій вважається електронне урядування, що змінюється на діджиталізований формат, ціль якого – покращення продуктивності співдії органів влади з населенням, підприємствами та рештою інституцій, а також зниження загальних витрат часу та фінансів [3, с. 12].

Діджиталізація є дієвим інструментом прийняття управлінських рішень з використанням digital-технологій та покращення надання публічних послуг. Безумовно, застосування новітніх інформаційних технологій сприяє підвищенню обізнаності населення щодо управлінської діяльності, гарантує прозорість та доброчесність при прийнятті управлінських рішень та забезпечує швидку взаємодію між органами влади, громадянами та представниками бізнессередовища [4, с. 53].

Активне впровадження цифрових технологій докорінно змінило форми та методи реалізації публічного управління. Перевагами діджиталізації є зменшення прямих контактів з чиновниками, що мінімізує ризики корупційних схем, відпадає людський фактор при наданні послуг громадянам, доступ до послуг онлайн заощаджує багато часу [5, с. 220].

З 2019 р. в Україні діє Міністерство цифрової трансформації. За короткий час свого існування Міністерство стало одним з ключових драйверів реформ в Україні, особливо у сфері надання державних послуг. Зокрема, амбітна ініціатива Мінцифри – проєкт «Держава у смартфоні» вже змінила спосіб взаємодії мільйонів українців з державою. Ключовим елементом цього проєкту є мобільний застосунок та вебпортал «Дія» (безкоштовний мобільний застосунок, який надає громадянам доступ до цифрових документів та державних послуг онлайн). Проєкт продовжує активно розвиватися, розширюючи перелік доступних послуг та впроваджуючи нові технологічні рішення для покращення взаємодії громадян з державою.

Безумовно, діджиталізація як концептуальна основа діяльності публічної служби має безліч переваг для покращення якості державного управління та взаємодії держави з громадянами та бізнесом зокрема:

- отримання державних послуг онлайн у будь-який час та з будь-якого місця, де є доступ до Інтернету, без необхідності відвідувати фізичні установи та стояти в чергах;
- зменшення витрат часу та грошей на поїздки до державних установ, оплату бланків та інших супутніх витрат;
- відстеження статусу розгляду заяв та отримання послуг онлайн, що підвищує прозорість адміністративних процесів;
- зменшення особистого контакту з чиновниками може мінімізувати можливості для корупції;
- автоматизація процесів та усунення зайвих бюрократичних процедур сприяють швидшому наданню послуг;
- підвищення ефективності роботи публічних службовців;
- підвищення прозорості та підзвітності;
- аналіз великих обсягів цифрових даних дозволяє приймати більш обґрунтовані та ефективні управлінські рішення;

– зручні та ефективні онлайн-сервіси можуть підвищити рівень довіри громадян до державних інститутів.

Водночас, активне впровадження цифрових технологій супроводжується значними викликами. Зокрема, збільшення обсягу цифрових даних та онлайн-послуг робить публічну службу більш вразливою до кібератак, витоку персональних даних та інших загроз інформаційній безпеці. Відтак, забезпечення надійного захисту є критично важливим. Крім того, цифрові системи повинні бути здатними витримувати значне навантаження та забезпечувати безперебійну роботу сервісів для великої кількості користувачів. Не всі громадяни мають рівний доступ до цифрових технологій та навичок їх використання. Це може призвести до виключення деяких груп населення з доступу до державних послуг. Необхідно також зауважити, що цифровізація сама по собі не усуне неефективні бюрократичні процедури, тому необхідна переоцінка та оптимізація робочих процесів. Крім того, збір, зберігання, обробка та аналіз великих обсягів даних вимагає чітких політик та процедур управління даними, забезпечення їхньої якості та достовірності, суворого дотримання законодавства про захист даних та забезпечення приватності громадян. Подолання цих викликів вимагає комплексного підходу, стратегічного планування, залучення кваліфікованих фахівців, постійного моніторингу та адаптації до нових технологій і потреб суспільства.

Список використаних джерел

1. Цімошинська О. В., Саржинський С. А. Діджиталізація як чинник взаємодії влади і суспільства. *Управління розвитком соціально-економічних систем* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 21-22 березня 2024 р.). Харків : ДБТУ. Ч. 1. 2024. С. 649-652.
2. Матохнюк О. Інформаційно-комунікаційно-цифрова грамотність як показник лідерства публічного службовця. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування»*. 2024. № 1 (5). С. 94-104.
3. Сидоренко Н. О. Діджиталізація: електронні адміністративні послуги. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 4. С. 11-15.
4. Малюхов О. С. Діджиталізація в діяльності органів публічної влади. *Економіка та держава. Серія: Державне управління*. 2021. № 4 (20). С. 48-55.
5. Радзієвська Г. Вплив діджиталізації на трансформацію роботи державної служби. *79-та студентська науково-технічна конференція*: 219-221.